

КАКВО ТРЯБВА ДА СЕ НАПРАВИ, ЗА ДА СЕ ПОДОБРИ КАЧЕСТВОТО НА ВЪЗДУХА, КОЙТО ДИШАМЕ

- 👍 Подобриване на транспортната мрежа и създаване на възможност за стимулиране на алтернативните начини на придвижване.
- 👍 Реконструкция, модернизация и по-добра хигиена на уличната мрежа.
- 👍 Подобриване на енергийната ефективност на сградите.
- 👍 Рециклиране на битовите отпадъци.

КАКВО МОГА ДА НАПРАВЯ АЗ

- 👍 Най-важното е да осъзная, че лошото качество на въздуха вреди на нас и нашите деца.
- 👍 Да използвам по-често градски транспорт и алтернативни начини на придвижване (велосипед, споделено пътуване, ходене пеш и други).
- 👍 Да използвам екологосъобразни горива за битово отопление.
- 👍 Да събирам отпадъците си разделно.

Изпълнителна агенция по околна среда

София 1618, бул. „Цар Борис III“ №136, п.к. 251
e-mail: ncesd@eea.government.bg

eea.government.bg

ВСЯКА ГЛЪТКА ВЪЗДУХ

Пунктове от Националната автоматизирана система за контрол на качеството на атмосферния въздух (НАСККАВ)

50 пункта
на ИАОС
в 34
населени места
на всеки час
генерират данни за
чистотата на въздуха.

До тях
в реално време
имат достъп
всички общини на
територията на
страната.

Ежедневният
бюлетин за качеството
на атмосферния въздух
е публично достъпен на
електронната страница
на ИАОС
eea.government.bg

ОСНОВНИ ЗАМЪРСИТЕЛИ

Замърсяване на въздуха

Получава се по естествен път или от човешката дейност. Източници могат да бъдат пожари, природни явления и процеси, отпадъци от промишлеността, селското стопанство, транспорта, бита и други.

Азот и азотни оксиди

Източници са двигателите с вътрешно горене и горивните камери за органични горива и химическата промишленост, особено производството на азотна киселина.

38% от замърсяването се дължи на ТЕЦ-овете

26% на пътен транспорт

4% на битово горене

Серен диоксид (SO₂)

Силно отровен за животинските и растителните организми. Запазва се в атмосферата от няколко часа до няколко дни.

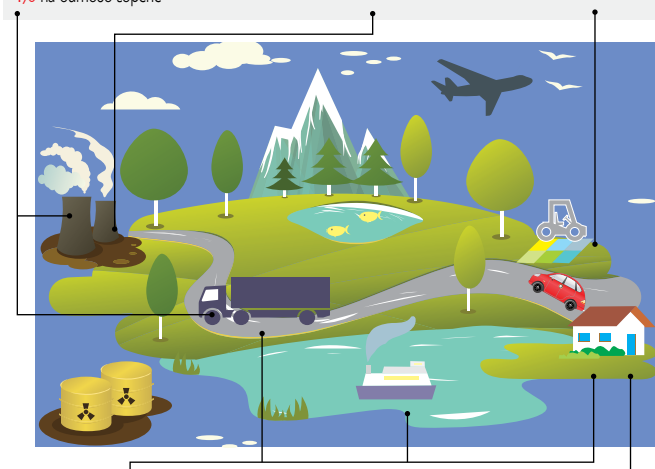
82% от замърсяването се дължи на ТЕЦ-овете

3% от битовото горене

Амоняк (NH₃)

Постъпва от различни източници: от почвата, торохранилищата, промишлената дейност.

90% от замърсяването се дължи на селското стопанство

Въглеродороди

Попадат във въздуха при горенето на органични горива (въглища, нефт) и при преработката на нефта. Главният източник е изгарянето на бензина в автомобилите.

71% от замърсяването се дължи на природни източници

12% на битово горене

Озонът

Високо разположен в атмосферата, той има защитни функции срещу ултравиолетовите лъчи, но в приземния слой може да бъде вреден.

Общ прах, фини прахови частици

Попадат в атмосферата директно или се образуват от емисиите в атмосферата серен диоксид, азотните оксиди и амонякът.

71% се дължи на битово горене

9% на ТЕЦ-ове и

4% на транспорта

Вкисляващи вещества - азотни, серни оксиди и амоняк (SO₂, NO_x и NH₃)

Емисиите на вкисляващи вещества оказват вредно влияние върху човешкото здраве и екосистемите, предизвикват корозия на сградите и материалите.

КАКВО СЕ СЛУЧВА

В България

В периода от 1990 г. до 2012 г. има значително намаляване на нивата на емисиите на всички основни атмосферни замърсители.

Потвърждава се тенденцията за намаляване на киселинния еквивалент на емисиите на вкисляващи вещества в България. През периода 1990 г. до 2012 г. намаляват емисиите на азотни, серни оксиди и амоняк с 67%, а тези на серен диоксид от ТЕЦ-овете с 68%.

До 2,76% намалява засегнатото население от нивата на серен диоксид. Принос има и увеличаването на сероочисващите инсталации.

От 2012 г. няма засегнато население от нивата на азотен диоксид.

Не съществуват проблеми с допустимите норми за замърсяване с бензен, олово, никел и арсен.

През 2012 г. не е регистрирано превишение на алармения праг за озон за предупреждаване на населението. Въпреки това в 11 от 27 автоматични измервателни станции са регистрирани повече от 25 дни с превишение на краткосрочната целева норма за озон за опазване на човешкото здраве.

Голяма част от българското население живее в среда с високи нива на замърсяване с прахови частици. Битовите, транспортните, промишлените дейности, замърсените и лошо поддържаните пътни настилки са източник на замърсяването.

ЗАМЪРСИТЕЛИТЕ И ЧОВЕКЪТ

Последиците

Замърсители на въздуха оказват сериозно въздействие върху здравето на човека. Децата и възрастните хора са най-уязвими.

Серен диоксид (SO₂)

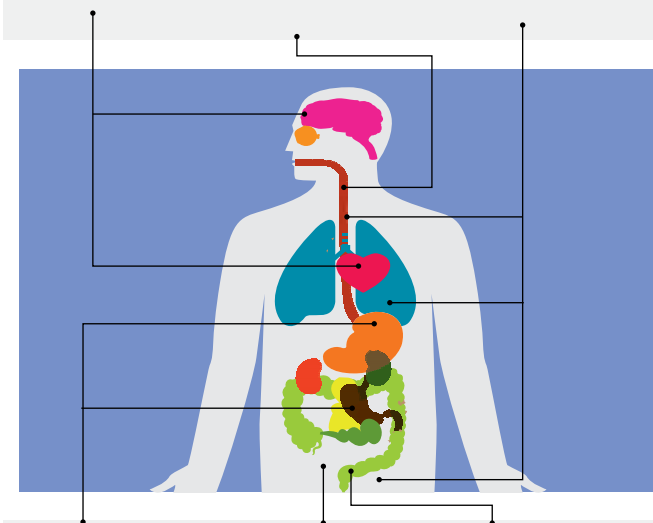
Предизвиква белодробни заболявания, нарушение на имунната защита, разстройства на нервната система и сърдечносъдови заболявания.

Озонът

Негативно въздейства в светлата част на деня и на открито. Предизвиква възпаление на дихателните органи, засяга имунната система.

Общ прах, фини прахови частици

Здравният ефект зависи от размера, химичния състав и мястото, където се отлагат. По-едрият се задържат в горните дихателни пътища, а по-фините достигат до по-ниските отдели на дихателната система, като водят до убреждане на белия дроб.

Азотен диоксид

Оказва въздействие върху черния дроб, далака и кръвта.

97% от европейците са изложени на концентрации на озон над препоръчаните от Световната здравна организация.

63% от европейците казват, че използват по-малко автомобилите си през последните две години с оглед подобряване качеството на въздуха.

Въглеродороди

Експериментално е доказано, че предизвикват ракови заболявания. Някои от въглеродородите се срещат и в цигарения дим.

Азот и азотни оксиди

Предизвикват поява на анемия, намаляват усвояването на хранителните вещества. Вредят на дихателната функция на белия дроб.